

Kader Hondenlosloopgebieden

V&OR/R&D, CONCEPT 10062020

In Amsterdam leven ongeveer 30.000 honden¹. Deze honden maken onderdeel uit van de Amsterdamse gemeenschap en zorgen voor plezier, gezelschap en levendigheid in buurten. Voor veel eigenaren is de hond dé reden om frequent naar buiten te gaan en in beweging te blijven. Ook maken veel eigenaren van honden tijdens het uitlaten van het dier een praatje met elkaar. In die zin draagt het hebben van een hond bij aan vergroten van het aantal sociale contacten en – in een aantal gevallen – het bestrijden van eenzaamheid. Doordat de hond gedurende de dag meerdere keren uitgelaten moet worden, draagt het hebben van dit huisdier bij aan de sociale controle in de buurt.² Het hebben van een hond heeft dus vele voordelen.

Voor honden is het belangrijk dat ze regelmatig worden uitgelaten. Het is hierbij van belang dat zij kunnen rennen en spelen en hun natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Honden die te weinig beweging krijgen, kunnen gestrest raken en daardoor ongewenst gedrag vertonen.

Tegelijkertijd is de druk op het gebruik van de openbare ruimte hoog, en kunnen ook honden daarin voor hinder zorgen. Denk aan overlast door hondenpoep of loslopende honden die gevaarlijke situaties in het verkeer veroorzaken. In Amsterdam moeten honden overal in de openbare ruimte worden aangelijnd (artikel 5.13 APV). Ook moeten hondeneigenaren bij het uitlaten van hun hond altijd in het bezit zijn van een hulpmiddel om de uitwerpselen te verwijderen (artikel 5.12 APV). Een uitzondering op het aanlijngedbod geldt voor aangewezen losloopgebieden voor honden, waar de honden onaangelijnd kunnen bewegen. Waar honden los mogen lopen, is het nog steeds verplicht de hond onder toezicht te houden. De meeste mensen lopen niet ver met hun hond (naar een plek waar de hond los mag lopen) voor een dagelijkse wandeling en maken vaak maar een aantal keer per week een langere wandeling. Hierom is het van belang dat iedereen relatief dicht bij huis een losloopgebied tot zijn of haar beschikking heeft. Het streven hierbij is, met uitzondering van plekken waar de druk op de openbare ruimte hoog is, dat binnen een straal van 1 kilometer op elk woonadres een losloopgebied te bereiken is.

Om ervoor te zorgen dat de losloopgebieden binnen de openbare ruimte passen, voldoen aan dierenwelzijnseisen en overeenstemming vinden met de overige gebruiken van de stad, bestaat dit kader uit een combinatie van eisen en richtlijnen. Bij de richtlijnen moet gekeken worden in hoeverre deze te verenigen zijn met het overige gebruik van de openbare ruimte.

1) Doelstelling hondenlosloopgebied

- a) Zoveel mogelijk Amsterdammers kunnen binnen een straal van 1 kilometer van hun woonadres een losloopgebied bereiken.
- b) Van a) kan afgeweken worden indien aanwijzen van een gebied conform eisen (zie 2) niet mogelijk is, of als er sprake is van strijd met het overige gebruik van de openbare ruimte.
- c) Streven naar gelijkmatige dekking, bij intensief gebruik (tegelijk gebruik door relatief veel honden) kan gekeken worden naar uitbreiding of toevoegen van extra losloopgebieden.

¹ Neijenhuis, F., Kluivers M., Hopster H., 2017. Minder hondenbeten. Puzzelen naar veiligheid voor mens en dier. Wageningen Livestock Research, Rapport 1024, p. 13

² <https://hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/praktijkvoorbeelden/alle-praktijkvoorbeelden/waaks-surveillerende-hondenbezitters/>

2) Eisen locatie en inrichting hondenlosloopgebied

Gebied

- a) Omvang bij voorkeur minimaal 500 m². Een substantiële maat is nodig zodat (meerdere) honden los kunnen rennen en spelen.
- b) Afhankelijk van het gebruik van het gebied, kan een geheel gebied of slechts een deel als hondenlosloopgebied worden aangewezen.
- c) Verspreid over de stad is een hondenspeelplek binnen een grotere losloopzone wenselijk (een hondenspeelplek bevat meerdere speeltoestellen voor honden, zoals speciale tunnels, bruggen en slalommen voor de hond).
- d) Losloopgebieden zijn (gedeeltelijk) groen en bij voorkeur afwisseling van verharding, gras en struiken. Verharding is gewenst in verband met toegankelijkheid minder validen.
- e) Hondenlosloopgebieden liggen bij voorkeur niet in een ecologisch kwetsbaar gebied. Indien een losloopgebied en een ecologisch kwetsbaar gebied (zie bijlage I) bij elkaar liggen of overlappen, moet hiervoor advies van een ecooloog ingewonnen worden (zie ook punt i). Het advies van de ecooloog is hierbij bindend.
- f) Bij voorkeur permanent bruikbare gebieden zodat permanent voldaan wordt aan de gewenste dekking/doelstelling (onder 1), maar eventueel zijn ook restrictiegebieden mogelijk (bv 'geen honden in vogelbroedseizoen of 'alleen tussen 8.00 en 20.00 uur')

Afscheiding/licging

- g) Het is de eigenaar of houder van een hond verboden deze uit te laten op een voor publiek toegankelijke kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats (artikel 5.14 APV). Dit verbod geldt binnen een straal van 50 meter rond een kinderspeelplaats, zandbak of speelweide. Een kinderspeelplaats, zandbak of speelweide ligt altijd minimaal 200 meter van een losloopgebied of is afgescheiden door bij voorkeur een bosschage/haag met een rasterhek en klaphekken. Bij ruimtegebrek of vanwege sociale veiligheid is bijvoorbeeld een hek of muur ook mogelijk.

Bij losloopgebied > 500 m²:

- h) Bij grote losloopgebieden is geen fysieke afscheiding van het gebied nodig omdat er meer dan voldoende ruimte is om afstand te houden tot andere functies.

Bij losloopgebied < 500 m²:

- i) Fysiek afscheiden/omheinen (hek, muur, haag, bosschages, aarden wal, takkenril of water), tenzij:
 - o de afstand tot een rijbaan met gemotoriseerd verkeer groter is dan 25m
 - o de afstand tot een (brom)fietspad groter is dan 10m
 - o er op advies van een ecooloog geen afscheiding nodig is tussen hondenlosloopgebied en ecologisch kwetsbaar gebied.

>> bij een situatie zonder afscheiding moet de grens van het losloopgebied duidelijk zijn, minimaal door middel van paaltjes (zie punt m.).
- j) Bij toepassing van een fysieke afscheiding/omheining bij kleine losloopgebieden dienen er maatregelen genomen te worden bij de in-/uitgang.

Inrichting

- k) Een fysieke afscheiding moet voldoende hoog en dicht zijn om loslopende honden tegen te houden.
- l) Richtlijnen voor afscheiding bij in/uitgangen:
 - o bij alleen voetgangers: (klap)hekjes, mits rolstoel/scootmobiel toegankelijk.

- bij voetgangers en fietsers: zoveel mogelijk voorkomen, aandacht voor tegenhouden loslopende honden en doorgaande fietsers. Gebruik van roosters vermijden.
- m) Bebording langs elk toeleidend pad op de grens van het losloopgebied conform Amsterdamse standaard, zie onderstaande kenmerken, tenzij slimme combinatie met andere bebording (bijvoorbeeld bij ingang park) mogelijk is.
 - Lage (60 cm) ronde houten paal met afgeschuinde kop
 - Bordje met aanduiding begin, einde, 'ook hier opruimplicht', link(QR) naar kaart+regels
- n) Voor losloopgebieden is kort gras het meest geschikt. Dit om problemen door dieren zoals de teek te voorkomen.
- o) In elk losloopgebied is minimaal één afvalbak te vinden. Logische locaties: bij bankjes en randen van het losloopgebied (logische plekken waar de losloopgebieden worden betreden/verlaten). In principe stelt de gemeente in de openbare ruimte geen poepzakjes ter beschikking. Conform de APV dient de hondenbezitter deze zelf bij zich te dragen.
- p) Bij een losloopgebied is altijd minimaal één bankje voor de eigenaar/houder van de hond.
- q) Verlichting conform beleidskader Verlichting (2017).
- r) Toegankelijk voor minder validen.

Beheer en handhaving

- s) Juiste afwatering/drainage ter voorkoming van modder.
- t) De door honden gegraven kuilen regelmatig dichtgooien (tegen letselschade).
- u) De maaifrequentie is afhankelijk van het type gras. Bij kort gras (voorkeur) hoort een hoge maai frequentie (22x per jaar). Losloopgebieden worden bij voorkeur gesitueerd op kort gras, zodat specifieke beheermaatregelen ten aanzien van het maaien niet nodig zijn.
- v) Als de regels met betrekking tot de opruimplicht en het niet gebruiken van losloopgebieden stedelijk op grote schaal onvoldoende worden nageleefd kan dit onderwerp worden geprioriteerd in het "Actieplan handhaving openbare ruimte". Aan een stedelijk onderwerp wordt prioriteit gegeven als deze hoog scoort op basis van een risico-analyse.

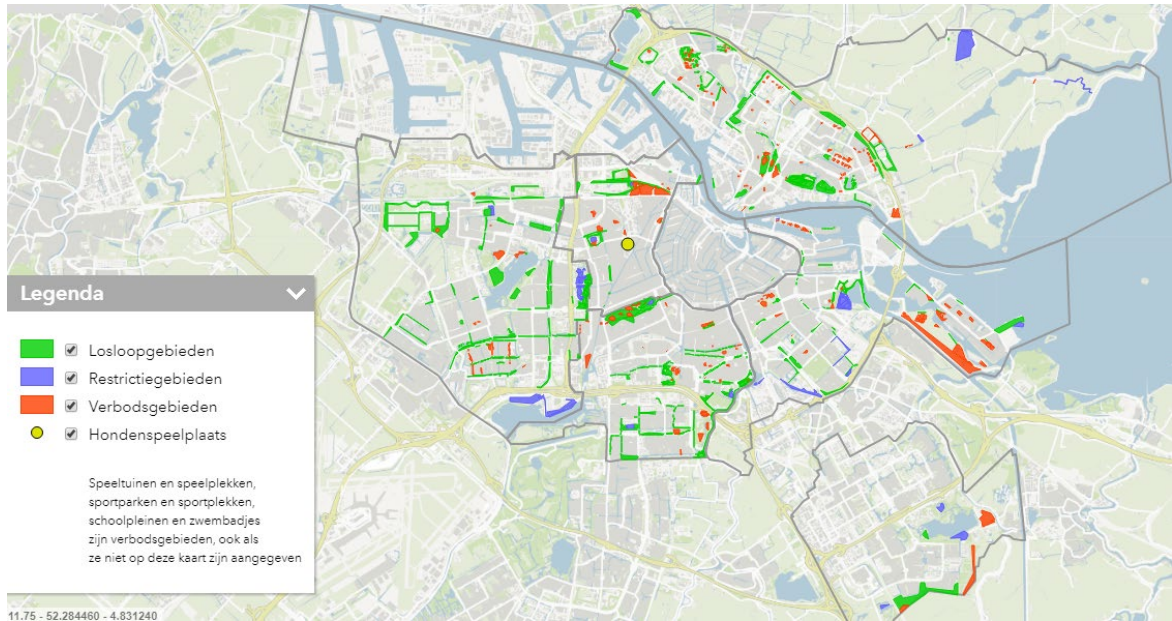
Bijlage I. Hondenlosloopgebieden en ecologische kwetsbare gebieden

Uiteenzetting ecologisch kwetsbare gebieden zoals genoemd onder 2 punt e.

1. **Natuurnetwerk Nederland.** Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de Ecologische structuur van Nederland, is ecologisch kwetsbaar gebied. Er kan verstorend effect van loslopende honden op vogels en zoogdieren zijn.
2. **Aanwezigheid zoogdieren en grondbroedende vogels.** Gebieden waar kleine zoogdieren (marters, eekhoorns) en grondbroedende vogels (rietvogels) voorkomen, zijn ecologisch kwetsbaar in relatie tot loslopende honden.
3. **Smalle ecologische verbinding.** Hier bestaat de reële kans dat door de aanwezigheid van loslopende honden de verbinding niet meer of niet naar behoren kan functioneren. Bij de beoordeling of een verbinding smal is kunnen de verstoringsafstanden per soort worden gehanteerd (zie literatuur). In ieder geval vallen alle verbindingen die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland onder deze beperking.
4. **(Natuurvriendelijke) oevers.** In natuurlijke of natuurvriendelijke oevers zijn vaak grondgebonden soorten aanwezig (rietvogels), amfibieën of kleine zoogdieren. Zie punt 2.
5. **Begrazing,** interacties tussen loslopende honden en grazers zijn ongewenst omdat dit tot onrust van de grazers kan leiden.
6. **Overig.** Er kunnen andere dan hierboven genoemde argumenten zijn die naar het oordeel van de stadsecoloog kunnen onderbouwen dat hondenlosloopgebieden niet inpasbaar zijn in een ecologisch kwetsbaar gebied.

Bijlage II. Kaarten

Kaart 1: Huidige overzicht losloopgebieden via maps.amsterdam.nl/honden

Kaart 2: Globale analyse van doelstelling met een straal van 1 km rondom elk losloopgebied dat momenteel op de maps.amsterdam.nl/honden te zien is

